Нашій дружбі - міцніти

Давні дружні відносини уже понад 25 років єднають два райони - Андрушівський Житомирської області та Ліозненський Вітебської області республіки Білорусь. Історія ця сягає у 80-ті роки XX ст., коли двоє друзів-фронтовиків - андрушівчанин Микола Федорович Поліщук та Лев Олексійович Прозоров із села Татариново Ступінського району Московської області вирішили пройти бойовими шляхами Великої Вітчизняної війни, які пролягали через селище Ліозно Вітебської області.

На зустріч ветерани запросили і колективи художньої самодіяльності. Спочатку це був хор ветеранів Андрушівського районного будинку культури (керівник В. В. Капусняк), а з часом дружню естафету перейняв ансамбль пісні і танцю «Криниченька». Отож і цього року на запрошення керівництва АВТ «Рудаково» Вітебської області, яке надійшло на ім'я голови Житомирської облдержадміністрації С. О. Машковського, народний аматорський ансамбль пісні і танцю «Криниченька» з 25 по 28 листопада брав участь в урочистостях з нагоди відзначення Дня працівника агропромислового комплексу та переробної промисловості Білорусі.

Щирими українськими піснями, які звучали у виконанні хорового складу ансамблю пісні і танцю «Криниченька», дотепним гумором Ю. Палія та Н. Рудницької, гармонійним танцем Н. Пташник ми вшанували кращих працівників галузі Вітебського району. Розпочали концертну програму «Молитвою за Україну». Цим твором ми щиро передавали сусідам-білорусам свою любов до України, вимолюючи у Всевишнього долі і волі українському народу. Вся концертна програма складалася з кращих зразків української пісні: «Дивлюсь я на небо» М. Петренка, «Виростеш ти, сину» та «Чебреці» А. Пашкевича, українських народних пісень «Ой, чий то кінь стоїть», «Ой, крикнув орел», вокально-хорової композиції «Яків».

Спочатку білоруси сприймали концерт стримано, та з кожною піснею оплески ставали дружнішими, а після завершення концерту звучало дружне «Браво». Давні друзі нашого колективу висловлювали своє захоплення виконавським рівнем ансамблю, а дехто пошепки запитував, звідки ми найняли артистів. Душа раділа за визнання нашої праці, за підтримку друзів у такий нелегкий для наш час. Це ми відчували щохвилини.

Під час поїздки ми ознайомилися з агромістечком Новка, в якому живе понад 5 тисяч населення. До речі, вразило те, що жителі селища не тримають підсобне господарство, бо при середній зарплаті в 600-700 у.м. од. товари для населення доступні, та й за якістю вони кращі.

Вражає Білорусь своєю чистотою, охайністю. В бюджетних установах тепло, затишно. Облагороджені та обладнані скверики, парки, доріжки та зупинки. Не говоримо уже про дороги та узбіччя - це просто Європа. Відвідавши дитячий садочок, ми зрозуміли, як держава дбає про своє майбутнє - в ньому є навіть плавальний басейн для вихованців. У загальноосвітній школі також басейн, чудовий спортивний зал, особистий планетарій (це при тому, що поряд - спортивно-оздоровчий комплекс). В школі з першого класу вивчається музика, хореографія, образотворче мистецтво. Мета держави зрозуміла - не всі діти будуть у майбутньому фізиками чи хіміками, але має бути здорова і культурна нація.

Із захопленням оглядали Вітебський молокозавод, тепличне господарство площею 264 га землі, тваринницькі ферми, на яких утримується худоба за новітніми голландськими технологіями. Здивувало те, що навіть на польових дорогах цього господарства, яке має в обробітку 6 тис. га землі, встановлені світлофори.

Під час перебування на Вітебщині ми відвідали могилу першого секретаря Андрушівського райкому партії Шорнікова Олексія Олександровича, який був призваний в діючу армію з перших днів війни у 1941 р. і загинув 26 грудня 1943 р., визволяючи місто Вітебськ. Похований наш земляк в с. Стасєво. Вінок з державною символікою до його могили поклали Є. Когут та М. Сторощук. Всі присутні хвилиною мовчання вшанували пам'ять Шорнікова О. О. та всіх, хто загинув в роки Великої Вітчизняної війни. Директор краєзнавчого музею з Ліозно подарувала нам копію фотографії похоронів О. О. Шорнікова 11 січня 1944 р., яка зберігається у фондах цього музею.

Згадуючи теплі зустрічі з нашими білоруськими друзями, хочу сказати, що ми маємо єдине слов'янське коріння, і кожен з нас шанує свій рід, любить свою державу, гордиться своєю мовою та культурою, відстоює свою землю, є справжнім патріотом своєї Батьківщини. Ми щирі, відкриті і доброзичливі до справжніх друзів. Тож з великою приємністю запросили білорусів на наше обласне свято «Рушники мого краю», яке сподіваємося провести в серпні 2015 року.

Галина БІЛЕЦЬКА,
начальник відділу культури
райдержадміністрації

Історія

ПЕРШИЙ ПРЕЗИДЕНТ: «Операція «Старець»

У вересні 1931 року він склав спеціального листа Сталіну, вважаючи, що переконає «вождя» у своїй непричетності до УНЦ.

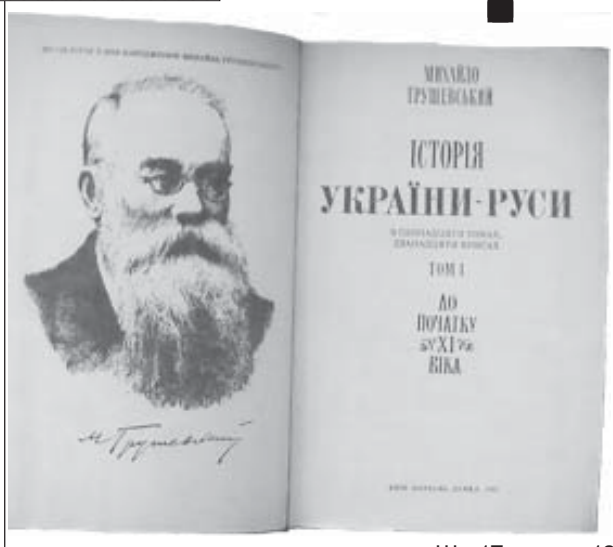

Закінчення.
Початок у газеті № 52 від 28.11.2014 р.

У спогадах читаємо, що дружина Грушевського, Марія Сильвестрівна, приїхавши до Москви, не впізнала чоловіка - так він змінився. Він багато не говорив, але «розказав тільки, що в Харкові його довго допитував слідчий Южний, увесь час погрожував, кажучи між іншим, що зашле дочку на Соловки на 10 років. «Якби ще раз отаке - не витримав би», - зірвалося у Михайла Сергійовича... і більше нічого не розказував".

У вересні 1931 року він склав спеціального листа Сталіну, вважаючи, що зможе довести «вождеві» свою непричетність до вигаданої організації. Він прагнув пояснити, чому він спочатку зробив зізнання, а згодом відмовився від них.

Зберігся варіант цього листа, в якому академік описував методи роботи І. Южного: «Слідчий... наполягав, щоб я покаявся в усьому, у чому мене, мовляв, викривають свідчення інших залучених - їх ціла купа, і вони одноголосно вказують на мене, як на керівника.

Якщо я підтверджу їх і висловлю щиросердне каяття, це полегшить долю всіх залучених і мою, у протилежному випадку будуть заарештовані усі близькі мені особи, будуть здійснені десятки повальних обшуків, розорені десятки квартир, зірвані підлоги і стіни, близькі мені особи будуть вислані до концентраційних таборів, де їх розстріляють...».

Опісля академік жив у Москві, намагаючись якомога інтенсивніше займатися наукою. Він не полишав праці над черговим томом "Історії України-Руси", хоч і хворів, особливо погіршився зір. Із ним мешкали дружина Марія Сильвестрівна та дочка Катерина.

Як пише Юрій Шаповал, у серпні 1934-го для «розробки» Грушевського із заслання до Москви було викликано агента Химеру, який, за повідомленням, був «близько знайомий із Грушевським у минулому». Чекісти організували «випадкову зустріч його з академіком, у котрого він побував удома і відновив зв'язки. Саме тоді з'ясувалося, що Грушевський досить добре знає, де перебуває багато хто з його знайомих, засуджених за націоналізм.

У той час в Україні почалася чергова атака на академіка. У травні 1934 року міністр освіти УСРР Володимир Затонський офіційно звертається до секретарів ЦК КП(б)У Косіора і Постишева з нагадуванням про потребу якось розв'язувати питання з Грушевським у Москві. Наближалася сесія ВУАН, і, якби була згода московського керівництва, його можна було б вивести зі складу академії.

Грушевського все ще не чіпали. Йому надають можливість поїхати на відпочинок, 6 вересня академік виїхав із Москви, а 9 вересня 1934-го прибув разом із дружиною та донькою до станції Мінеральні Води, звідки поїхав до Кисловодська. Уже з цього моменту його взяли під нагляд.

Ще 17 серпня 1934 року заступник начальника секретно-політичного відділу головного управління держбезпеки НКВС СРСР Люшков повідомляє телеграмою уповноваженого НКВС по Північно-Кавказькому краю Лаврушина:

«Своє керівне становище серед українських націоналістичних кадрів Грушевський зберіг і дотепер. Він нами активно розробляється у справі «Старець», по якій є перекриті агентурні відомості про підготовку втечі Грушевського за кордон. Не відкидаємо можливості, що подорож Грушевського до Кисловодська буде використано для зустрічей з організаторами втечі, а, можливо, і практичного її здійснення».

В архівних даних є надзвичайно цікаві та цінні свідчення про контакти академіка під час його відпустки. В одному з перших повідомлень про його поведінку було зафіксовано, що тримається осібно, ні з ким, крім доньки і дружини, не спілкується.

Михайло Грушевський помер 24 листопада 1934 року. Це сталося о 14 годині у Кисловодській міській лікарні імені О. Рикова, де він перебував у палаті № 2 із 13 листопада 1934-го з діагнозом «злоякісний карбункул спини. Сепсис». Збереглася повна історія хвороби вченого за № 1364, яка дозволяє буквально по днях відтворити зміни фізичного стану та погіршення його здоров'я, що й призвело до смерті.

Всупереч поширеній раніше версії про те, що Грушевському зроблено незначну операцію фурункула на шиї, можна тепер реконструювати правдиву картину тогочасних подій. Ось, наприклад, уривки із записів в історії хвороби: «Поступив у важкому стані... Піддався 4-разовому оперативному втручанню ... Глибокий старигань... На спині є велика поранена поверхня від шиї до поперека. На спині гнійна рана від колишніх операцій...».

16 листопада зробили переливання крові, взятої від доньки Катерини. 19 листопада стан Михайла Грушевського різко погіршився. 22 листопада зробили ще одне переливання крові, взятої знову від доньки, але це вже його не врятувало. 24 листопада лікарі констатували: «Смерть при наростанні серцевої слабкості».

26 листопада тіло Михайла Грушевського у супроводі Марії Сильвестрівни та Катерини Михайлівни відправили поїздом № 15, що прибув до Києва 28 листопада о 15 годині. На вокзалі були члени урядової комісії у справі похорону академіка на чолі з Порайком, кілька вчених-академіків, родичі. Наступного дня видатного історика поховали на Байковому цвинтарі.

Катерина КУБАЄВСЬКА

З 1 січня 2016 року спадщину можна оформити у сільській раді

На останньому засіданні Верховної Ради перед виборами парламентарі прийняли закон, яким повернули сільським радам право оформляти спадщину (Закон про внесення змін до деяких законодавчих актів України (щодо деяких питань спадкування) №1704-VII від 20.10.2014).

Цим законом скасували обов'язкове здійснення оцінки майна і встановили оподаткування спадщини за нульовою ставкою у разі, якщо майно успадковують спадкоємці першої та другої черги за законом чи заповітом, тобто, у разі оформлення спадщини від чоловіка-дружини, батьків-дітей, бабиді́да, брата-сестри.

Норми, які скасовують обов'язкову оцінку майна під час спадкування, набудуть чинності на наступний день після офіційного опублікування закону, а норми щодо надання повноважень органам місцевого самоврядування стосовно оформлення права на спадщину та щодо реєстрації прав на успадковане мешканцями сільських населених пунктів нерухоме майно - з 1 січня 2016 року.

Як пояснили автори закону, саме стільки часу потрібно на те, аби навесні 2015 року провести вибори до місцевих рад і вже для нових працівників сільських рад провести навчання, щоб вміли правильно оформляти спадщину.

Спадкоємці можуть самі вирішувати, де саме їм оформляти документи - у сільрадах чи у нотаріусів.

Найбільшим позитивом ухваленого закону, є те, що тепер успадкувати майно буде не лише простіше, але й у десятки разів дешевше. Абсурдність полягала в тому, що ці гроші потрібно було віддати, аби отримати своє ж майно.

Звісно, і сільські ради не робитимуть це безкоштовно, імовірно, рішенням сесії встановлять якусь плату за такі послуги. Окрім того, ще двісті п'ятдесят гривень треба буде платити за державну реєстрацію одного об'єкта.

Скасування обов'язкової оцінки майна дасть змогу сельчанам заощадити. Коли Закон набуде чинності, оформлення спадщини обходитиметься лише у кілька сотень гривень.

Законом для спрощення і здешевлення процедури вирішили у штаті сільрад створити додаткові посади для працівників, котрі займатимуться питаннями, пов'язаними зі спадкуванням. Але є один нюанс - якщо сільрада не зможе знайти відповідного фахівця, то не матиме права оформляти спадкові справи. А з фахівцями будуть проблеми. Закон ставить вимоги до таких посадових осіб: наявність вищої юридичної освіти, досвід роботи в галузі права не менше 3-х років, проходження на протязі року стажування в державній нотаріальній конторі або у приватного нотаріуса. Крім того, кандидати повинні пройти навчання по роботі з Єдиними та Державними реєстрами, які функціонують в системі Мін'юсту, та здати іспити по спадковому праву.

Олег ОСАДЧИЙ,
начальник реєстраційної
служби Андрушівського РУЮ